

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАЛЫН ТУХАЙ

/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь даатгалын зуучлагчид тавигдах нөхцөл, шаардлагыг тодорхойлж, төрийн эрх бүхий байгууллагаас даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагааг зохицуулж, хяналт тавих, зөвшөөрөл олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Даатгалын зуучлалын тухай хууль тогтоомж

2.1.Даатгалын зуучлалын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Компанийн тухай хууль, Даатгалын тухай хууль, энэ хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

2.3.Даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаатай холбоотой харилцааг энэ хуулиар зохицуулах бөгөөд энэ хуульд зохицуулснаас бусад харилцааг холбогдох хуулиар зохицуулна.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

3.1.Энэ хуулийн 3.2-т зааснаас бусад нэр томъёог Даатгалын тухай хуульд заасан утгаар ойлгоно.

3.2.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.2.1.“даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа” гэж даатгалын зуучлагч даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг борлуулах болон хэлцэл хийх этгээдтэй холбож өгөх үйл ажиллагааг;

3.2.2.“даатгалын зуучлагч” гэж даатгалын брокер, банк-зуучлагч, даатгалын төлөөлөгчийг;

3.2.3.“даатгалын брокер” гэж даатгуулагчийн хууль ёсны ашиг сонирхлыг

хамгаалах, даатгуулагчийг даатгагчтай холбож өгөх, талуудад мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, үйлчилгээ үзүүлэх, үүнийхээ төлөө хөлс авах эрхтэй, даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий компанийг;

3.2.4.“банк-зуучлагч” гэж даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг банкны харилцагчдад зуучлан борлуулах, хэлцэл хийх этгээдтэй холбож өгөх, үүнийхээ төлөө хөлс авах эрхтэй, даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий банкныг;

3.2.5.“даатгалын төлөөлөгч” гэж даатгагчийн хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, түүний нэрийн өмнөөс даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх чиг үүрэг бүхий Хорооноос энгийн зөвшөөрөл авсан этгээдийг;

3.2.6.“гадаадын даатгалын брокер” гэж гадаад улсад үүсгэн байгуулагдаж, Монгол Улсад даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авч үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлж буй даатгалын брокерыг;

3.2.7.“даатгалын бүтээгдэхүүн” гэж тухайлсан даатгалын зүйлийг хамгаалах эрсдэл, нөхцөл, түүнд тохирсон хураамж бүхий Хороонд бүртгүүлсэн даатгалын гэрээг;

3.2.8.“Сэндбоксын зохицуулалтын орчин” гэж Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.12-т заасныг;

3.2.9.“хамтын даатгал” гэж Даатгалын тухай хуулийн 4.1.17-д заасан үйл ажиллагааг;

3.2.10.“холбогдох этгээд” гэж Даатгалын тухай хуулийн 4.1.19-д заасан этгээдийг.

3.3.Даатгалын байгууллагад ажиллаж буй ажилтан энэ хуулийн 3.2.7-д заасан даатгалын төлөөлөгчид хамаарахгүй.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ТӨРӨӨС ЗОХИЦУУЛАХ

4 дүгээр зүйл.Даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага

4.1.Даатгалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1.Даатгалын зуучлалын тухай хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох талаар санал боловсруулах;

4.1.2.Засгийн газрыг даатгалын зуучлалын бодлогын зөвлөгөөгөөр хангах;

4.1.3.хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

5 дугаар зүйл.Даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаанд Зохицуулах байгууллагын эрх, үүрэг

5.1.Даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг зохицуулах, хянах эрхийг Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/ хэрэгжүүлнэ.

5.2.Хороо дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

5.2.1.Даатгалын зуучлалын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих;

5.2.2.даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, шалгалтаар илэрсэн зөрчлийг арилгуулахаар үүрэг, даалгавар өгөх, хариуцлага ногдуулах;

5.2.3.даатгалын брокер, банк-зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох, зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг биелүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавих, зөвшөөрөлгүй үйл ажиллагаа явуулсан этгээдэд арга хэмжээ авах;

5.2.4.даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөл олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох, зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг биелүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавих;

5.2.5.даатгалын зуучлагчийн дагаж мөрдөх хэм хэмжээ тогтоосон журам, заавар, аргачлал /цаашид “Даатгалын журам” гэх/-ыг батлах, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих;

5.2.6.хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

5.3.Хороо энэ хуулийн 5.2.4-т заасан энгийн зөвшөөрлийг нийтийн эрх зүйн гэрээний үндсэн дээр Даатгалын тухай хуулийн 68.1-д заасан этгээдэд шилжүүлж болно.

6 дугаар зүйл.Даатгалын журам

6.1.Санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах, даатгалын зах зээлийг хөгжүүлэх, даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагааг зохистой явуулахад дэмжлэг үзүүлэх, даатгуулагч, хөрөнгө оруулагчийн эрх ашиг, сонирхлыг хамгаалах, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх хүрээнд Хороо даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны зохицуулалтын журмыг хуульд заасны дагуу баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавина.

6.2.Хороо энэ хуулийн 6.1-д заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд дараах харилцааг зохицуулсан даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны журмыг батална:

6.2.1.даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага, дагаж мөрдөх үзүүлэлт;

6.2.2.даатгалын зуучлагчаас санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ гаргаж, тайлагнах;

6.2.3.гадаадын даатгалын зуучлагч Монгол Улсад салбар, төлөөлөгчийн газар нээх, үйл ажиллагаа явуулахад тавигдах шаардлага;

6.2.4.хууль тогтоомжид заасан бусад.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ

7 дугаар зүйл.Даатгалын зуучлагчийн эрх, үүрэг

7.1.Даатгалын зуучлагч нь дараах эрх эдэлнэ:

7.1.1.даатгуулагчаас үнэн зөв, бүрэн, бодит мэдээлэл авах;

7.1.2.даатгагч болон даатгуулагчаас зуучлалын үйл ажиллагааны хөлс, шимтгэл авах;

7.1.3.хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

7.2.Даатгалын зуучлагч нь дараах үүрэг хүлээнэ:

7.2.1.даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг мэргэжлийн, нээлттэй, ёс зүйтэй гүйцэтгэх;

7.2.2.ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй нөхцөлд үйлчлүүлэгчид энэ талаар мэдэгдэх;

7.2.3.даатгалын гэрээ байгуулахаас өмнө болон даатгалын гэрээний хугацаанд даатгалын мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, үйлчилгээ үзүүлэх;

7.2.4.даатгалын гэрээний нөхцөлийг даатгуулагчид энгийн ойлгомжтой түвшинд тайлбарлан өгөх, мэдээлэл авах нөхцөл боломжоор хангах;

7.2.5.даатгалын гэрээ болон хураамж төлсөн баримтыг даатгуулагчид бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр олгох;

7.2.6.даатгуулагч эсвэл даатгагчтай байгуулсан гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол даатгалын хураамжийг хүлээн авсан даруйд даатгагчид шилжүүлэх;

7.2.7.даатгалын хураамж төлөх хугацаа, гэрээний сунгалтыг даатгуулагчид гэрээнд заасны дагуу тухай бүр мэдэгдэх;

7.2.8.даатгуулагчид даатгагчаа сонгох боломжийг олгож, эрхийг хязгаарлахгүй байх, даатгалын зуучлагч нь өөрийн хамтран ажилладаг даатгагчийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг тулгахгүй байх;

7.2.9.хууль тогтоомжид заасан бусад үүрэг.

8 дугаар зүйл.Даатгалын брокерын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл

8.1.Даатгалын брокерын үйл ажиллагааг Хорооноос тусгай зөвшөөрөл авсан компани эрхэлнэ.

8.2.Даатгалын брокерын үйл ажиллагаа нь дараах ангилалтай байна:

- 8.2.1.ердийн даатгалын брокер;
- 8.2.2.амьдралын даатгалын брокер;
- 8.2.3.давхар даатгалын брокер.

8.3.Даатгалын брокер нь энэ хуулийн 8.2-т заасан ангиллын дагуу даатгалын брокерын үйл ажиллагааг давхардуулан эрхлэхийг хориглоно.

9 дүгээр зүйл.Банк-зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл

9.1.Банк-зуучлагчийн үйл ажиллагааг Хорооноос тусгай зөвшөөрөл авсан банк эрхэлнэ.

9.2.Банк нь өөрийн банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хүрээнд даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг явуулна.

10 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрөл хүсэх тухай өргөдөл гаргах

10.1.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэхийг хүссэн этгээд нь тусгай зөвшөөрөл хүссэн өргөдлөө Хороонд гаргана.

10.2.Өргөдлийг бичгээр, эсхүл Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 18.2-т заасан систем, албаны цахим шуудангаар дамжуулан цахим хэлбэрээр гаргах бөгөөд түүнд эрхлэх үйл ажиллагаа, ангиллыг зааж, Хорооноос баталсан загварын дагуу дараах баримт бичгийг хавсаргана:

- 10.2.1.зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл;
- 10.2.2.компани байгуулах, даатгалын брокерын эсхүл банк-зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тухай хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын тэмдэглэл, эрх бүхий этгээдийн шийдвэр;
- 10.2.3.улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;
- 10.2.4.компанийн дүрэм;
- 10.2.5.хувь нийлүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хууль ёсны орлогоос бүрдсэнийг нотлох баримт;
- 10.2.6.Хорооноос баталсан маягтын дагуу хувьцаа эзэмшигч бүрийн тодорхойлолт;
- 10.2.7.компанийн эрх бүхий албан тушаалтны тодорхойлолт, иргэний цахим үнэмлэх, мэргэжлийн дипломын хуулбар, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн талаарх тодорхойлолт;

10.2.8.ажлын байрны үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээ, эсхүл түрээсийн гэрээний хуулбар, техник тоног төхөөрөмж, программ хангамжийн талаарх танилцуулга, холбогдох материал;

10.2.9.дунд хугацааны бизнес төлөвлөгөө;

10.2.10.жилийн эцсийн аудитаар баталгаажсан санхүүгийн тайлан эсхүл эхлэлтийн тайлан;

10.2.11.тухайн даатгалын хэлбэрээр мэргэшсэн тухай гэрчилгээ, Хорооноос баталсан маягтын дагуу тодорхойлолт;

10.2.12.Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 14.1-д заасан дотоод хяналтын хөтөлбөр, эрсдэлийн үнэлгээний тайлан, хариуцсан ажилтны тодорхойлолт.

10.3.Даатгалын брокерын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүссэн өргөдөлд энэ хуулийн 10.2.1-10.2.12-т заасан баримт бичгээс гадна дараах баримт бичгийг хавсаргана:

10.3.1.мэргэжлийн хариуцлагын даатгалын гэрээний загвар;

10.3.2.даатгалын компанитай хамтран ажиллах даатгалын зуучлалын гэрээний загвар.

10.4.банк-зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүссэн өргөдөлд энэ хуулийн 10.2.1-10.2.12, 10.3.1-10.3.2-т заасан баримт бичгүүдээс гадна дараах баримт бичгийг хавсаргана:

10.4.1.тус банкиг банк-зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд татгалзахгүй тухай Монголбанкнаас ирүүлсэн баримт бичиг;

10.4.2.банк-зуучлагчийн үйл ажиллагааг хариуцах нэгжийн бүтэц;

10.4.3.хамтран ажиллах даатгагч бүр дээр тусгайлан нээсэн дансыг нотлох баримт;

10.5.Даатгалын зуучлагч нь Хороонд бүртгүүлсний үндсэн дээр эрх бүхий албан тушаалтныг томилно.

10.6.Хороо шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт мэдээлэл, баримт бичгийг зөвшөөрөл хүсэгчээс шаардаж болно.

11 дүгээр зүйл.Тусгай зөвшөөрөл олгох, олгохоос татгалзах

11.1.Хороо дараах шаардлагыг хангасан зөвшөөрөл хүсэгчид тусгай зөвшөөрлийг олгоно:

11.1.1.тусгай зөвшөөрөл олгосон нь энэ хуулийн 13 дугаар зүйлийг зөрчихөөргүй бол;

11.1.2.зөвшөөрөл хүсэгчийн эрх бүхий албан тушаалтан болон Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 3.1.6.а-д заасан этгээд нь даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа эрхлэх тохиромжтой этгээд бол;

11.1.3.тухайн даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг эрхлэхэд зөвшөөрөл хүсэгчийн удирдлага зохион байгуулалт нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн бол;

11.1.4.тухайн даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг эрхлэхэд зөвшөөрөл хүсэгчийн санхүүгийн эх үүсвэр хууль ёсны орлогоос бүрдсэн, хангалттай гэж үзвэл.

11.2.Хороо энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагааны цар хүрээ, ангилал, төрлөөс хамааран тусгай зөвшөөрөлд тавигдах нөхцөл, шаардлагыг өөрчлөн тогтоож болно.

11.3.Тусгай зөвшөөрлийг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр олгох бөгөөд түүнд Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5.3 дугаар зүйлийн 3-т заасан мэдээллийг тусгана.

11.4.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хугацаагүй олгох бөгөөд уг зөвшөөрөл нь энэ хуулийн 42, 43 дугаар зүйлд заасны дагуу түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох хүртэл хүчин төгөлдөр байна.

11.5.Хороо зөвшөөрөл хүсэгчийн тусгай зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан хугацаанд шийдвэрлэнэ.

11.6.Хороо зөвшөөрөл хүсэгчид тусгай зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан бол ажлын 5 өдрийн дотор энэ тухай бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

11.7.Хороо тусгай зөвшөөрөл олгосон, түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосон тухай Даатгалын журамд заасны дагуу нийтэд мэдээлнэ.

12 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрөлгүйгээр үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглох

12.1.Аливаа этгээд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлгүйгээр эрхлэхийг хориглоно.

12.2.Энэ хуулийн дагуу тусгай зөвшөөрлийг нь түдгэлзүүлсэн болон хүчингүй болгосон этгээд энэ хуулийн 12.1-д заасан үйл ажиллагаа явуулах эрхгүй.

12.3.Энэ хуульд заасан зөвшөөрөл олгохтой холбогдсоноос бусад харилцааг Зөвшөөрлийн тухай хуулиар зохицуулна.

13 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид тавих хязгаарлалт

13.1.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан тусгай зөвшөөрөлтэй компанийн ажилтан, эрх бүхий албан тушаалтан, түүнчлэн тухайн компанийн энгийн хувьцааны 10 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмшиж буй этгээдэд даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрлийг олгохгүй.

13.2.Даатгагч, хөндлөнгийн хохирол үнэлэгч, тэдгээрийн хараат болон охин компани, даатгалын төлөөлөгчид даатгалын брокер, банк-зуучлагчийн зөвшөөрлийг олгохгүй.

13.3.Даатгагчийн ажилтан, эрх бүхий албан тушаалтанд даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрлийг олгохгүй бөгөөд уг этгээд нь даатгалын брокер, банк-зуучлагчийн тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн ажилтан буюу эрх бүхий албан тушаалтан байж болохгүй.

13.4.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг давхардуулан олгохгүй.

14 дүгээр зүйл.Гадаадын даатгалын брокерын үйл ажиллагаа

14.1.Гадаадын даатгалын брокер нь Монгол Улсад салбар, төлөөлөгчийн газар нээх, түүгээр дамжуулан даатгалын брокерын үйл ажиллагаа явуулахдаа энгийн зөвшөөрлийг авсны үндсэн дээр эрхэлнэ.

14.2.Гадаадын даатгалын брокер нь энэ хуулийн 14.1-д заасны дагуу Хорооноос бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр энгийн зөвшөөрөл аваагүй тохиолдолд Монгол Улсад гадаадын даатгалын брокерыг төлөөлж аливаа этгээд дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

14.2.1.даатгалын брокерын үйл ажиллагаа эрхлэх;

14.2.2.даатгалын брокерын үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор сурталчилгаа, ухуулга хийх;

14.2.3.салбар, төлөөлөгчийн газар нээх, ажиллуулах.

14.3.Энэ хуулийн 14.1-д заасан энгийн зөвшөөрөл авахыг хүсэж буй этгээд нь өргөдлөө Хороонд бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр гаргах бөгөөд өргөдөлд дараах баримт бичгийг монгол, англи хэл дээр боловсруулан хавсаргана:

14.3.1.салбар, төлөөлөгчийн газар нээх зөвшөөрөл хүссэн хүсэлт;

14.3.2.төлөөлөн удирдах зөвлөл, эсхүл түүнтэй адилтгах эрх бүхий удирдлагаас гаргасан Монгол Улсад салбар, төлөөлөгчийн газар нээх тухай шийдвэр;

14.3.3.харьяалах улсын даатгалын асуудал хариуцсан төрийн байгууллагын Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэхийг зөвшөөрсөн шийдвэр, эсхүл түүнтэй адилтгах баримт бичиг;

14.3.4.тухайн салбар, төлөөлөгчийн газрыг нээх гэж буй этгээдийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө /дүрмийн сан/-ийн хэмжээ, бүтэц болон үйл ажиллагааны талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл бүхий нотлох баримт бичиг;

14.3.5.нээн ажиллуулах гэж буй салбар, төлөөлөгчийн газрын үйл ажиллагааг зохицуулсан дотоод журам;

14.3.6.Монгол Улсын аль нэг банкны дансанд Даатгалын журамд заасан даатгалын баталгаа хөрөнгө байршуулсныг нотлох баримт бичиг;

14.3.7.өөрийн харьяалагдах улсаас бусад улс оронд даатгалын салбар, төлөөлөгчийн газар байгуулж, үйл ажиллагаагаа 2-оос доошгүй жил тогтвортой явуулсныг нотлох баримт бичиг;

14.3.8.Монгол Улсад салбар, төлөөлөгчийн газраа нээх зөвшөөрөл хүсэгч гадаадын даатгалын брокерын өөрийн хөрөнгө нь Даатгалын журамд заасан шаардлагыг хангасныг нотлох баримт бичиг;

14.3.9.Даатгалын журамд заасан загварын дагуу боловсруулсан салбарын үйл ажиллагааны бизнес төлөвлөгөө;

14.3.10.Даатгалын журамд заасан маягтын дагуу гаргасан гүйцэтгэх удирдлага болон бусад боловсон хүчний тодорхойлолт;

14.3.11.салбар, төлөөлөгчийн газрын үйл ажиллагаанд ашиглах техник тоног төхөөрөмж, программ хангамжийн жагсаалт, ажлын байрны үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээ, эсхүл түрээсийн гэрээний хуулбар;

14.3.12.зөвшөөрөл хүсэж буй этгээдийн сүүлийн 2 жилийн санхүүгийн тайлангийн хуулбар;

14.3.13.улсын тэмдэгтийн хураамж төлсөн баримт.

14.4.Хороо шаардлагатай гэж үзвэл мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбогдсон эсэх тухай болон компанийн эрх бүхий албан тушаалтны ял шийтгэлтэй эсэх талаар цагдаагийн байгууллагын тодорхойлолт, хэрэв гадаадын иргэн бол уг иргэний харьяалалтай улсын эрх бүхий байгууллагын тодорхойлолтыг шаардаж болно.

14.5.Хороо энэ хуулийн 14.1-д заасан зөвшөөрлийг хүссэн хүсэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэхдээ нэмэлт мэдээлэл, баримт бичгийг зөвшөөрөл хүсэгчээс шаардаж болно.

15 дугаар зүйл.Даатгалын брокер хамтын даатгалын үйл ажиллагаанд оролцох

15.1.Даатгалын брокер нь Даатгалын тухай хуулийн 4.1.17-д заасан хамтын даатгалын үйл ажиллагааг зохион байгуулахад оролцож болно.

15.2.Даатгалын брокерын хамтын даатгалын үйл ажиллагааг зохион байгуулах үүрэг нь хамтын даатгалын гэрээ дуусгавар болсноор зогсоно.

16 дугаар зүйл.Технологид суурилсан үйл ажиллагаа эрхлэх

16.1.Даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны эрсдэлийг бууруулах, үйл ажиллагааг хялбарчлах, даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах нөхцлийг бүрдүүлэх

зорилгоор аливаа этгээд технологид суурилсан шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг Сэндбоксын зохицуулалтын орчинд туршиж болно.

16.2.Энэ хуулийн 16.1-д заасан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг Сэндбоксын зохицуулалтын орчноос амжилттай гарч, Хороо бүртгэсэн тохиолдолд даатгалын зах зээлд нэвтрүүлж болно.

16.3.Энэ зүйлийн 16.1, 16.2-т заасан харилцааг нарийвчлан зохицуулах журмыг Хороо баталж болно.

17 дугаар зүйл.Засаглалын тогтолцоо

17.1.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан хуулийн этгээд нь даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг оновчтой удирдлагаар хангаж, бизнесийн үйл ажиллагааны шинж чанар, цар хүрээ, цогц байдалд нийцэх үр дүнтэй засаглалын тогтолцоог бий болгож, мөрдөж ажиллана.

18 дугаар зүйл.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх

18.1.Хороо энэ хуулийн 18.2.1-д заасан даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрлийг иргэнд, 18.2.2-т заасан даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрлийг хуулийн этгээдэд олгоно.

18.2.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа нь дараах төрөлтэй байна:

18.2.1.нэг даатгагчийг төлөөлөх;

18.2.2.хэд хэдэн даатгагчийг төлөөлөх.

19 дүгээр зүйл.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөл хүсэх тухай өргөдөл гаргах

19.1.Даатгагчаас даатгалын төлөөлөгчөөр томилогдсон этгээд нь энэ хуулийн 18.1-д заасан энгийн зөвшөөрөл хүссэн өргөдлөө даатгагчаар дамжуулан Хороонд гаргана.

19.2.Өргөдлийг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр гаргах бөгөөд түүнд эрхлэх үйл ажиллагаа, төрлийг зааж, Хорооноос баталсан загварын дагуу дараах баримт бичгийг хавсаргана:

19.2.1.даатгагчтай хамтран ажиллах гэрээний загвар;

19.2.2.даатгалын төлөөлөгчийн сургалтад хамрагдсан гэрчилгээ.

19.3.Зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ хуулийн 18.2.1-д заасан энгийн зөвшөөрөл хүссэн өргөдөлд энэ хуулийн 19.2-т зааснаас гадна дараах баримт бичгийг хавсаргана:

19.3.1.нийгмийн даатгалын дэвтрийн хуулбар;

19.3.2.зөвшөөрөл хүсэгч иргэний үнэмлэх.

19.4.Зөвшөөрөл хүсэгч нь энэ хуулийн 18.2.2-т заасан энгийн зөвшөөрлийг авах бол энэ хуулийн 19.2-т зааснаас гадна дараах баримт бичгийг хавсаргана:

19.4.1.даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тухай эрх бүхий этгээдийн шийдвэр;

19.4.2.улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар;

19.4.3.хуулийн этгээдийн дүрмийн хуулбар.

20 дугаар зүйл.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөл олгох, олгохоос татгалзах

20.1.Хороо дараах шаардлагыг хангасан зөвшөөрөл хүсэгчид энгийн зөвшөөрөл олгоно:

20.1.1.энгийн зөвшөөрөл олгосон нь энэ хуулийн 13.2, 13.3-т заасныг зөрчихөөргүй бол;

20.1.2.зөвшөөрөл хүсэгч нь даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тохиромжтой этгээд бол.

20.2.Энгийн зөвшөөрлийг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр олгох бөгөөд түүнд Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5.3 дугаар зүйлийн 3-т заасан мэдээллийг тусгана.

20.3.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрлийг хугацаагүй олгох бөгөөд уг зөвшөөрөл нь энэ хуулийн 42, 43 дугаар зүйлд заасны дагуу түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох хүртэл хүчин төгөлдөр байна.

20.4.Хороо зөвшөөрөл хүсэгчид энгийн зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан бол энэ тухай бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

20.5.Хороо зөвшөөрөл хүсэгчийн энгийн зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан хугацаанд шийдвэрлэнэ.

20.6.Хороо даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх энгийн зөвшөөрөл авсан этгээдийг өөрийн албан ёсны цахим хуудсанд ил тод байршуулна.

21 дүгээр зүйл.Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглох

21.1.Хорооноос энгийн зөвшөөрөл аваагүй аливаа этгээд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

21.2.Энэ хуулийн дагуу энгийн зөвшөөрөл нь түдгэлзсэн, хүчингүй болсон этгээд даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ХӨРӨНГӨ, ХУВЬЦАА

22 дугаар зүйл.Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө

22.1.Энэ хуулийн 8.1 болон 18.2.2-т заасан хуулийн этгээдийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нь хувьцаа эзэмшигчдийн хууль ёсны үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгөөс бүрдэнэ.

22.2.Энэ хуулийн 22.1-д заасан хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг зээлийн хөрөнгөөр бүрдүүлэхийг хориглоно.

22.3.Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө энэ хуулийн 22.1-д заасан хэмжээнд хүрэхгүй болсон тохиолдолд энэ тухай Хороонд ажлын 5 өдрийн дотор бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

22.4.Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц, бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт орсон тухай ажлын 5 өдрийн дотор Хороонд мэдэгдэж, бүртгүүлнэ.

23 дугаар зүйл.Хувьцаа шилжүүлэхэд тавих хяналт

23.1.Хувьцаа шилжүүлэхэд дараах шаардлага тавигдана:

23.1.1.хувь нийлүүлсэн хөрөнгөд оруулах мөнгөн хөрөнгө нь хууль ёсны орлогын эх үүсвэрээс бүрдсэн байх;

23.1.2.хувьцаа эзэмшигч этгээд нь Хорооноос баталсан тохиромжтой этгээдийг тодорхойлох шалгуурыг хангасан байна.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ, АУДИТ

24 дүгээр зүйл.Нягтлан бодох бүртгэлийн үзүүлэлт болон санхүүгийн тайлан

24.1.Дараах этгээд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Даатгалын журамд заасны дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргана:

24.1.1.энэ хуулийн 8.1-д заасан даатгалын брокер;

24.1.2.энэ хуулийн 9.1-д заасан банк-зуучлагч;

24.1.3.энэ хуулийн 18.2.2-т заасан хэд хэдэн даатгагчийг төлөөлөх даатгалын төлөөлөгч.

24.2.Хороо энэ хуулийн 24.1-д заасан этгээдийн нягтлан бодох бүртгэлийн баримт бичгийг тогтоож болно.

24.3.Санхүүгийн тайлан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1 болон энэ хуулийн 24.2-т заасан баримт бичгээс бүрдэнэ.

24.4.Нягтлан бодох бүртгэлийн баримт бичгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлд заасан хугацаагаар хадгалах бөгөөд хадгалах газрын хаягийг ажлын 5 өдрийн дотор Хороонд бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

25 дугаар зүйл.Нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт мөрдөх

25.1.Энэ хуулийн 24.1-д заасан этгээд нь нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартыг дагаж мөрдөнө.

26 дугаар зүйл.Жил бүрийн санхүүгийн тайлан

26.1.Энэ хуулийн 24.1-д заасан этгээд нь жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг энэ хуулийн 24.3-т заасан баримт бичгийн хамт дараа оны эхний сард багтаан Хороонд ирүүлнэ.

26.2.Энэ хуулийн 8.1, 18.2.2-т заасан этгээд нь аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлангаа дараа оны нэгдүгээр улиралд багтаан Хороонд ирүүлнэ.

26.3.Энэ хуулийн 26.1, 26.2-т заасан тайланг Хороонд ирүүлээгүй тохиолдолд санхүүгийн тайланг өгөөгүйд тооцно.

27 дугаар зүйл.Улирал тутмын тайлан

27.1.Энэ хуулийн 24.1-д заасан этгээд нь улирал тутмын санхүүгийн тайлангаа дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ.

27.2.Даатгалын журамд заасан баримт бичгийг ирүүлээгүй тохиолдолд санхүүгийн тайланг өгөөгүйд тооцно.

28 дугаар зүйл.Даатгалын байгууллагад аудит хийх үйл ажиллагаа

28.1.Энэ хуулийн 8.1, 18.2.2-т заасан этгээд нь санхүүгийн тайландаа аудит заавал хийлгэх бөгөөд санхүүгийн тайланд аудит хийх хуулийн этгээдтэй холбогдох харилцааг Даатгалын тухай хуулиар зохицуулна.

28.2.Аудит хийх хуулийн этгээд нь аудитаар баталгаажуулсан дэлгэрэнгүй тайлан болон дүгнэлтийг Даатгалын журамд заасны дагуу энэ хуулийн 8.1, 18.2.2-т заасан этгээдэд хөргүүлнэ.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ТҮҮНД ТАВИГДАХ ХЯЗГААРЛАЛТ

29 дүгээр зүйл.Даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа

29.1.Даатгалын зуучлагч Даатгалын тухай хуулийн дагуу зөвшөөрөл аваагүй этгээдтэй хамтран үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно.

29.2.Энэ хуулийн 29.1-д заасан даатгалын зуучлагч гадаадын даатгагчтай хамтран ажиллахад хамаарахгүй.

29.3.Даатгалын төлөөлөгч нь иргэнтэй байгуулах даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг зуучилна.

29.4.Даатгалын төлөөлөгч нь хуулийн этгээдэд даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг зуучлан борлуулах тохиолдолд Хороо нэмэлт шаардлага тавих бөгөөд үүнтэй холбоотой харилцааг Даатгалын журмаар зохицуулна.

29.5.Даатгалын тухай хуулийн 7.1-д заасан заавал даатгалын тухайд энэ хуулийн 29.3 дахь заалт хамаарахгүй.

29.6.Энэ хуулийн 18.2.1-д заасан этгээдийн хувьд энэ хуулийн 7.2.8 дахь заалт хамаарахгүй.

30 дугаар зүйл.Даатгалын зуучлагчийн төлбөр, хөлс, хураамж

30.1.Даатгалын зуучлагч даатгалын гэрээний дагуу төлөгдөж буй хураамжийг хүлээн авах, эзэмших, түүнтэй холбоотой хэлцэл хийх тохиолдолд энэ талаар үйлчлүүлэгчтэй урьдчилан тохиролцож, баталгаажуулсан байна.

30.2.Хороо даатгалын ангилал, хэлбэр, төрлөөс хамааран даатгагчаас даатгалын зуучлагчид олгох борлуулалтын хөлс, орлогын шимтгэлийн хувь хэмжээ, хязгаарыг тогтоож болно.

30.3.Даатгалын зуучлагч нь зөвхөн гуравдагч этгээдийн даатгалын гэрээг борлуулах, зуучлах бөгөөд өөрийн ашиг сонирхлыг даатгуулсан бол зуучлалын хөлс, шагнал авахыг хориглоно.

31 дүгээр зүйл.Мэдээллийг өөрчлөх

31.1.Энэ хуулийн 8.1 болон 9.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл хүсэж байгаа этгээдийн Хороонд ирүүлсэн баримт бичигт өөрчлөлт орсон тохиолдолд тухайн хүсэлтийг шийдвэрлэхээс өмнө энэ тухай ажлын 5 өдрийн дотор бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЗОХИСТОЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

32 дугаар зүйл.Зах зээлийн зохистой үйл ажиллагаа

32.1.Хороо даатгалын салбарын дагаж мөрдвөл зохих зах зээлийн зохистой үйл ажиллагааны журмыг баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавих бөгөөд даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаанд оролцогч болон тэдгээрийн эрх бүхий албан тушаалтан түүнийг дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

33 дугаар зүйл.Төөрөгдүүлсэн зар сурталчилгаа

33.1.Даатгалын зуучлагч нь төөрөгдүүлсэн, эсхүл худал мэдээлэл агуулсан зар сурталчилгаа, мэдээлэл, товхимол болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг гаргах, тараах, тараахыг зөвшөөрөхийг хориглоно.

33.2.Даатгалын зуучлагч болон түүний нэрийн өмнөөс гаргасан мэдээлэл, товхимол болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг нь төөрөгдүүлсэн буюу худал мэдээлэл агуулсан, эсхүл нийтийн ашиг сонирхолд харшилсан гэж үзвэл Хороо тухайн баримт бичгийг гаргахыг хориглох, няцаахыг даалгах, эсхүл шаардлагатай гэж үзсэн өөрчлөлт, залруулга хийж гаргахыг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр даалгана.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

ХЯНАЛТ, ШАЛГАЛТ, МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТАЙЛАГНАХ

34 дүгээр зүйл.Үйл ажиллагааны хяналт, шалгалт

34.1.Хороо энэ хуулийн дагуу даатгалын зуучлагч болон тэдгээрийн холбогдох этгээдийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлнэ.

34.2.Хороо энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг Даатгалын журмаар зохицуулж, хяналт тавьж ажиллана.

34.3.Энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт, шалгалтыг Хорооны даргын баталсан шалгалтын удирдамжийн дагуу хэрэгжүүлэх ба удирдамжийг хяналт, шалгалтад хамрагдах этгээдэд урьдчилан танилцуулна.

34.4.Хороо шаардлагатай гэж үзвэл үйл ажиллагааны шалгалтыг хэрэгжүүлэхдээ тохирох мэргэшсэн, дадлага туршлага бүхий хөндлөнгийн этгээдийг гэрээний үндсэн дээр оролцуулж болно.

34.5.Хороо энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт, шалгалтад хамрагдах этгээдийн үйл ажиллагаанд хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж болно:

34.5.1.үйл ажиллагаа, удирдлага, зохион байгуулалт, холбогдох баримт бичгийг цаасаар болон цахим хэлбэрээр шалгах;

34.5.2.шалгалтад хамрагдах этгээдийн хяналт болон эзэмшилд буй эд хөрөнгө, мөнгөн хөрөнгийн байршлыг хянаж шалгах;

34.5.3.нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлан болон бусад баримт бичгийг хуулбарлан авах;

34.5.4.үйл ажиллагаанд ашиглаж буй программ хангамж, аливаа техник, технологийн талаар болон түүнд агуулагдах мэдээ, мэдээлэл, холбогдох материалыг шалгах;

34.5.5.цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан шаардлагатай гэж үзсэн бусад мэдээлэл.

34.6.Хороо энэ хуульд заасан хяналт, шалгалтын зарим чиг үүргээ тухайн чиглэлээр мэргэшсэн этгээдтэй гэрээ байгуулсны үндсэн дээр гүйцэтгүүлж болно.

35 дугаар зүйл.Нэгдсэн хяналт, шалгалт

35.1.Хороо нь энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлэхдээ шаардлагатай гэж үзвэл холбогдох төрийн байгууллагатай хамтран нэгдсэн хяналт шалгалтыг хийх бөгөөд түүнд хамрагдах хуулийн этгээдийн санхүүгийн тайланг нэгдсэн байдлаар гаргаж үнэлэлт, дүгнэлт өгнө.

35.2.Энэ хуулийн 35.1-д заасан нэгдсэн хяналт шалгалтад зөвшөөрөл эзэмшигчийн холбогдох этгээдийг хамруулах, тэдгээрийн санхүүгийн тайлан, холбогдох бусад мэдээллийг гаргаж тайлагнах, хяналт шалгалт хийх харилцааг холбогдох төрийн байгууллагатай хамтран баталсан удирдамжийн дагуу зохицуулна.

35.3.Холбогдох этгээд нь өөр улсад бүртгэгдсэн буюу байршдаг бол Хороо тухайн орны эрх бүхий байгууллагатай мэдээлэл солилцох болон бусад хэлбэрээр хамтран ажиллаж нэгдсэн хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлж болно.

35.4.Хорооноос шаардсан мэдээллийг тогтоосон хугацаанд тухайн холбогдох этгээд гаргаж өгнө.

36 дугаар зүйл.Хяналт, шалгалттай холбоотой этгээд, түүний эрх бүхий албан тушаалтан, ажилтны үүрэг

36.1.Энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт, шалгалтад хамрагдах этгээд шалгалт хийхтэй холбоотой дараах үүрэг хүлээнэ:

36.1.1.хяналт шалгалтын үйл ажиллагааг бие даасан, хараат бусаар явуулах нөхцөлөөр хангах;

36.1.2.өөрийн байранд нэвтрэх, эд хөрөнгийг шалгах боломжоор хангах;

36.1.3.нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлан болон холбогдох бусад баримт бичгийг гаргаж өгөх;

36.1.4.шаардлагатай мэдээ, мэдээлэл, тайлбарыг баримтаар болон цахим хэлбэрээр саадгүй, бүрэн гүйцэд, үнэн зөв гаргаж өгөх;

36.1.5.үйл ажиллагаандаа ашиглаж буй программ хангамж, аливаа техник технологийн талаар болон түүнд агуулагдах мэдээ, мэдээлэл, холбогдох материалыг бэлтгэж өгөх;

36.1.6.шаардлагатай баримт бичгийг бусад этгээдээс авч Хороонд өгөх;

36.1.7.Хороо, түүний хянан шалгагчийн хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийн хүрээнд шаардсан баримт, мэдээ, мэдээлэл байхгүй бол хяналт, шалгалтад хамрагдах этгээд энэ тухайгаа шалгалт эхэлснээс хойш 5 өдрийн дотор бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэх;

36.1.8.шалгалт хийж буй этгээдийн нэр хүндэд халдахгүй байх, худал мэдээллийг аливаа хэлбэрээр тараахгүй байх;

36.1.9.хууль тогтоомжид заасан бусад үүрэг.

36.2.Хороо энэ хуулийн 34.1-д заасан хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлэх явцад шаардлагатай мэдээлэл, тайлбарыг шалгалтад хамрагдах этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтан болон ажилтнаас авч болно.

37 дугаар зүйл.Шалгалтын тайлан

37.1.Хороо нь үйл ажиллагааны шалгалт дууссанаас хойш ажлын 45 өдрийн дотор шалгалтын товч тайланг холбогдох этгээдэд хүргүүлнэ.

37.2.Шалгалтын тайланд дараах зүйлийг тусгана:

37.2.1.шалгалтад хамрагдсан этгээдийн үйл ажиллагааны удирдлага, зохион байгуулалт, хяналт болон шаардлагатай гэж үзсэн бусад асуудлын талаарх зөвлөмж, дүгнэлт;

37.2.2.тайлантай холбогдуулан шалгалтад хамрагдсан этгээдээс хариу шаардаж байгаа эсэх, хариу шаардаагүй бол тайланд онцгойлон үзэж буй асуудлын талаар.

37.3.Шалгалтын тайлантай холбогдуулан хариу шаардсан, эсхүл албан шаардлага өгсөн бол шалгалтад хамрагдсан этгээд тайлан, албан шаардлагыг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 14 өдрийн дотор, эсхүл тэдгээрт тусгайлан заасан хугацаанд Хороонд хариу мэдэгдэх үүрэгтэй.

38 дугаар зүйл.Хорооны мэдээлэл цуглуулах эрх

38.1.Хороо энэ хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасан бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх зорилгоор, эсхүл гадаадын зохицуулах байгууллагын тавьсан хүсэлтийн дагуу энэ хуулийн 38.2-т заасан этгээдээс тодорхой төрлийн буюу тусгайлан заасан мэдээлэл, баримт бичгийг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр шаардаж болно.

38.2.Энэ хуулийн 38.1-д заасан мэдэгдлийг холбогдох этгээд болон түүнтэй холбоотой этгээд эсхүл, мэдэгдэлтэй холбоотой мэдээлэл, баримт бичиг байгаа гэж үзсэн этгээдэд өгөх бөгөөд уг мэдэгдэлд мэдээлэл, баримт бичгийг гаргаж өгөх болон үйлдэх хугацаа, газрыг заана.

38.3.Энэ хуулийн 38.2-т заасан “холбоотой этгээд”-ийг Хорооноос баталсан Даатгалын журмаар тодорхойлж, нэгдсэн бүртгэл хөтөлнө.

38.4.Хороо энэ хуулийн 38.1-д заасан эрхээ хэрэгжүүлэхдээ дараах шаардлагыг тавьж болно:

38.4.1.тогтоосон хэлбэр, загвараар мэдээлэл бэлтгэж ирүүлэхийг;

38.4.2.мэдээлэл, баримт бичгээ баталгаажуулахыг;

38.4.3.мэдээлэл, баримт бичигтэй холбогдуулан тайлбар гаргахыг.

38.5.Хороо энэ хуульд заасны дагуу мэдээлэл цуглуулахдаа холбогдох баримт бичгийг түүвэрлэн буюу хуулбарлан авч болно.

38.6.Хорооноос энэ хуулийн 38.1-д заасны дагуу мэдээлэл, баримт бичгээр хангахыг даалгасан мэдэгдлийг хүлээн авсан этгээд нь өөрийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн нөхцөл байдалтай холбоотой бүхий л баримт материал, тайлан бүртгэл, мэдээ, мэдээлэл, холбогдох бусад баримт бичгийг Хорооны шаардсанаар гарган өгөх үүрэгтэй.

39 дүгээр зүйл.Гадаадын зохицуулах байгууллагад туслалцаа үзүүлэх

39.1.Гадаадын зохицуулах байгууллага өөрийн чиг үүргээ хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан туслалцаа үзүүлэхийг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр хүссэн тохиолдолд Хороо энэ хуулийн 38 дугаар зүйлд заасны дагуу холбогдох мэдээлэл, баримт бичгээр хангаж болно.

39.2.Гадаадын зохицуулах байгууллагыг мэдээлэл, баримт бичгээр хангах эсэхийг шийдвэрлэхдээ дараах асуудлыг анхаарна:

39.2.1.гадаадын зохицуулах байгууллага нь уг асуудалтай төстэй асуудлаар харилцан туслалцаа үзүүлж байсан, эсхүл үзүүлэх эсэх;

39.2.2.Монгол Улсын хууль тогтоомж, нийтийн ашиг сонирхолд нийцэж байгаа эсэх;

39.2.3.асуудлын шинж чанар, тухайн асуудал Монгол Улсын хувьд ач холбогдолтой эсэх;

39.2.4.мэдээлэл бэлтгэхтэй холбогдон зайлшгүй гарах зардлыг гадаадын зохицуулах байгууллага төлсөн эсэх;

39.2.5.энэ хуулийн 47 дугаар зүйлд заасны дагуу мэдээллийн нууцлалыг хангаж чадах эсэх.

39.3.Хороо гадаадын зохицуулах байгууллагын хүссэн мэдээлэлтэй холбогдуулж тодруулга ирүүлэхийг уг байгууллагаас хүсэж болно.

39.4.Гадаадын зохицуулах байгууллага нь энэ хуулийн 39.3-т заасан хүсэлтэд хариу ирүүлээгүй бол Хороо түүнд туслалцаа үзүүлэхээс татгалзаж болно.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ

АЛБАДЛАГА

40 дүгээр зүйл.Албадлагын арга хэмжээ авах үндэслэл

40.1.Хороо дараах үндэслэлээр даатгалын зуучлагчид албадлагын арга хэмжээ авч болно:

40.1.1.энэ хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж, Даатгалын журмыг

зөрчсөн;

40.1.2.үйлчлүүлэгчийн болон нийтийн ашиг сонирхолд, даатгалын төлөөлөгчийн хувьд даатгагчийн ашиг сонирхолд хохирол учруулахуйц нөхцөл байдал үүссэн нь тогтоогдсон;

40.1.3.энэ хуулийн 45 дугаар зүйлд заасны дагуу Хорооноос өгсөн даалгаврыг биелүүлээгүй;

40.1.4.зөвшөөрөл олгох нөхцөл, шаардлагыг зөрчсөн;

40.1.5.зөвшөөрөл эзэмшигч, түүний удирдах албан тушаалтан, компанийн энгийн хувьцааны 10 буюу түүнээс дээш хувийг дангаараа буюу бусад этгээдтэй хамтран эзэмшиж буй этгээд нь тус тус тохиромжтой бус этгээд гэж үзсэн;

40.1.6.энэ хуулийн 8.1, 9.1, 18.2.2-т заасан этгээд нь татан буугдах хүсэлт гаргасан;

40.1.7.Хороонд бодит бус, төөрөгдүүлсэн мэдээлэл өгсөн нь тогтоогдсон;

40.1.8.нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлангаа хууль тогтоомжид нийцүүлж хөтлөөгүй, тайлагнаагүй;

40.1.9.даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг зохих журмын дагуу явуулаагүй;

40.1.10.холбогдох этгээдийн үйл ажиллагааг шалгах явцад Хороотой хамтран ажиллахаас татгалзсан;

40.1.11.хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэл.

41 дүгээр зүйл.Албадлагын арга хэмжээний төрөл

41.1.Хороо энэ хуулийн 40.1-д заасан үндэслэлээр дараах төрлийн албадлагын арга хэмжээг хэрэглэнэ:

41.1.1.энэ хуульд заасан даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх;

41.1.2.энэ хуульд заасан даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

41.1.3.энэ хуулийн 45 дугаар зүйлд заасны дагуу даалгавар өгөх;

41.1.4.энэ хуулийн 46 дугаар зүйлд заасны дагуу шалгагч томилох;

41.1.5.даатгалын зуучлалын үйл ажиллагааг зохистой явуулах талаар зөвлөх үүрэг бүхий дадлага туршлагатай мэргэжилтэн томилох.

42 дугаар зүйл.Зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, сэргээх

42.1.Хороо зөвшөөрлийг дараах үндэслэлээр түдгэлзүүлнэ:

42.1.1.энэ хуулийн 40.1-д заасан үндэслэлийн аль нэг нь илэрсэн;
42.1.2.зөвшөөрлийн жил бүрийн төлбөрийг төлөх хугацаа өнгөрснөөс хойш
2 сарын дотор төлөөгүй.

42.2.Зөвшөөрлийг дараах хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

42.2.1.Хорооноос тогтоосон хугацаагаар;
42.2.2.Хорооноос тавьсан шаардлага, өгсөн даалгаврыг биелүүлэх
хүртэл.

42.3.Энэ хуулийн 42.2.1-д заасан хугацаа нь 6 сараас хэтрэхгүй.

42.4.Зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэхээс өмнө Хороо Захиргааны ерөнхий хуулийн
27 дугаар зүйлд заасан сонсох ажиллагаа явуулна.

42.5.Зөвшөөрөл эзэмшигч энэ хуулийн 42.4-т заасан сонсох ажиллагааны
мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор зөвшөөрлийг нь
түдгэлзүүлэх үндэслэлгүй гэж үзсэн тухай тайлбараа Хороонд бичгээр, эсхүл энэ
хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр ирүүлээгүй бол зөвшөөрлийг түдгэлзүүлнэ.

42.6.Зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн тохиолдолд дараах агуулга бүхий мэдэгдлийг
зөвшөөрөл эзэмшигчид бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр
хүргүүлнэ:

42.6.1.зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн тухай;
42.6.2.зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн үндэслэл;
42.6.3.зөвшөөрлийг түдгэлзүүлж эхэлсэн огноо;
42.6.4.зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн хугацаа.

42.6.Зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн үндэслэл, нөхцөл, шаардлага арилсан тохиолдолд
Хороо уг зөвшөөрлийг сэргээнэ.

43 дугаар зүйл.Зөвшөөрлийг хүчингүй болгох

43.1.Хороо дараах үндэслэлээр зөвшөөрлийг хүчингүй болгоно:

43.1.1.зөвшөөрөл эзэмшигч хүсэлт гаргасан;
43.1.2.зөвшөөрөл эзэмшигч татан буугдсан, нас барсан, эсхүл дампуурсан;
43.1.3.зөвшөөрлийг авахдаа хуурамч баримт бичиг бүрдүүлсэн нь
тогтоогдсон;

43.1.4.зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг удаа дараа буюу ноцтой зөрчсөн;
43.1.5.зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд зөрчлийг арилгах талаар
тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй, зөвшөөрлийг сэргээлгэх тухай хүсэлтийг
ирүүлээгүй;

43.1.6.зөвшөөрөл олгосноос хойш 6 сарын дотор үйл ажиллагаагаа
эхлээгүй, эсхүл үйл ажиллагаагаа зогсоосон;

43.1.7.хуульд заасан бусад.

43.2.Энэ хуулийн 18.2-т заасан энгийн зөвшөөрлийг энэ хуулийн 43.1-д заасан нөхцөлөөс гадна даатгагч нь хүсэлт гаргасан тохиолдолд хүчингүй болгоно.

43.3.Зөвшөөрлийг хүчингүй болгохоос өмнө Хороо Захиргааны ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан сонсох ажиллагааг явуулна.

43.4.Зөвшөөрөл эзэмшигч энэ хуулийн 43.2-т заасан сонсох ажиллагааны мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор зөвшөөрлийг нь хүчингүй болгох үндэслэлгүй гэж үзсэн тухай тайлбараа Хороонд бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр ирүүлээгүй бол зөвшөөрлийг хүчингүй болгоно.

43.5.Зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тохиолдолд дараах агуулга бүхий мэдэгдлийг зөвшөөрөл эзэмшигчид бичгээр, эсхүл энэ хуулийн 10.2-т заасан цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ:

43.5.1.зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тухай;

43.5.2.зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон үндэслэл;

43.5.3.зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон огноо.

43.6.Энэ хуулийн 43.1.2-43.1.5-д заасан үндэслэлээр зөвшөөрлийг хүчингүй болгосноос хойш 2 жилийн дотор тухайн этгээд дахин зөвшөөрөл хүсэж, өргөдөл гаргах эрхгүй.

44 дүгээр зүйл.Даалгавар

44.1.Хороо даатгалын зуучлагчид албадлагын арга хэмжээ авахдаа дараах агуулга бүхий даалгаврыг улсын байцаагчийн албан шаардлагаар өгч болно:

44.1.1.даатгалын зуучлалын тодорхой хэлбэр, төрлийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг түр зогсоох;

44.1.2.тодорхой хэлбэр, төрлийн үйл ажиллагаатай холбоотой шинээр гэрээ байгуулахыг хориглох;

44.1.3.байгуулсан даатгалын гэрээг өөрчлөхийг хориглох;

44.1.4.шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг энэ хууль, бусад хууль тогтоомж, Даатгалын журамд зааснаас богино хугацаанд гаргаж өгөх.

44.2.Энэ хуулийн 44.1-д заасны дагуу Хорооноос өгч буй аливаа даалгаврыг даатгалын зуучлагч биелүүлэх үүрэгтэй.

44.3.Энэ хуулийн 44 дүгээр зүйл зөвшөөрлийг нь түдгэлзүүлсэн болон хүчингүй болгосон этгээдэд нэгэн адил хамаарна.

45 дугаар зүйл.Шалгагчийг томилох

45.1.Хороо энэ хуулийн 40.1-д заасан үндэслэлээр албадлагын арга хэмжээ авахдаа тухайн этгээдийн үйл ажиллагааг хянан шалгах үүрэг бүхий нэг буюу хэд хэдэн этгээдийг шалгагчаар томилж болно.

45.2.Энэ хуулийн 45.1-д заасны дагуу томилогдсон шалгагч нь дараах асуудлыг хянан шалгаж болно:

45.2.1.тухайн этгээдийн үйл ажиллагааны хүрээ, шинж байдал;

45.2.2.тухайн этгээдийн үйл ажиллагааны тодорхой асуудал;

45.2.3.тухайн этгээдийн болон хувьцаа эзэмшигчдийн хяналт.

45.3.Шалгагч нь шаардлагатай гэж үзвэл тухайн этгээдийн үйл ажиллагаа болон компанийн нэгдлийн бусад гишүүдийн үйл ажиллагааг хэдийд ч шалгаж болно.

45.4.Шалгагчийн томилолтын хугацаа болон нөхцөлийг Хороо тогтооно.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

46 дугаар зүйл.Мэдээллийн нууцлалыг хадгалах

46.1.Хороо болон холбогдох бусад байгууллага, албан тушаалтан нь энэ хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасан өөрийн бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ дараах этгээдтэй холбоотой аливаа мэдээллийг бусдад задруулахыг хориглоно:

46.1.1.зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргасан этгээд;

46.1.2.даатгалын зуучлагч, эсхүл даатгалын зуучлагч байсан этгээд, тэдгээрийн хараат болон охин компани;

46.1.3.даатгуулагч, эсхүл даатгуулагч байсан этгээд.

46.2.Дараах тохиолдолд энэ хуулийн 46.1 дэх хэсэг хамаарахгүй:

46.2.1.тухайн этгээд өөрийн нууцыг задруулахыг бичгээр зөвшөөрсөн;

46.2.2.шүүх болон прокурор, цагдаа, тагнуул, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын ажлын шаардлагаар тэдгээр байгууллагын удирдлага хүсэлт гаргасан;

46.2.3.энэ хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор тухайн этгээд мэдэх шаардлагатай;

46.2.4.уг мэдээллийг олон нийт бусад эх сурвалжаас мэдэх боломжтой, эсхүл нэгэнт мэдээлэгдсэн;

46.2.5.тухайн мэдээлэлтэй холбогдох энэ хуулийн 46.1-д заасан этгээдийг таних боломжгүй байдлаар буюу мэдээллийг товчлол, эсхүл статистик тоо баримтаар мэдээлэх;

46.2.6.энэ хуулийн 39.1-д заасны дагуу гадаадын зохицуулах байгууллага бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр хүсэлт гаргасан.

47 дугаар зүйл. Даатгалын зуучлагчид гомдол гаргах

47.1. Даатгуулагч нь даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаатай холбоотой хууль болон гэрээгээр олгогдсон өөрийн эрх ашиг зөрчигдсөн гэж үзвэл тухайн нөхцөл байдлыг мэдсэн болон мэдэх боломжтой үеэс 30 өдрийн дотор даатгагчид бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр гомдол гаргана.

47.2. Даатгалын зуучлагч нь даатгуулагчийн гаргасан гомдлыг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 хүртэл өдрийн дотор шийдвэрлэж, хариуг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

47.3. Гомдол шийдвэрлэсэн шийдвэрийг даатгуулагч эс зөвшөөрсөн тохиолдолд Хороонд гомдол гаргах эрхтэй талаар даатгалын зуучлагч нь даатгуулагчид мэдэгдэх үүрэгтэй.

47.4. Даатгуулагч нь даатгалын зуучлагчийн гаргасан шийдвэрийг эс зөвшөөрсөн, эсхүл гомдлыг шийдвэрлээгүй тохиолдолд гомдол шийдвэрлэх хугацаа дууссанаас хойш 30 өдрийн дотор Хороонд гомдол гаргаж болно.

48 дугаар зүйл. Гомдол хянан шийдвэрлэх

48.1. Аливаа этгээд даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаатай холбогдон гарсан маргааныг Хороонд тавьж шийдвэрлүүлэх бөгөөд Хороо түүнийг урьдчилан шийдвэрлэнэ.

49 дүгээр зүйл. Гомдлыг арбитрын журмаар шийдвэрлэх

49.1. Арбитрын хэлэлцээртэй бол даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаатай холбогдон гарсан маргааныг арбитрын журмаар шийдвэрлэнэ.

49.2. Энэ хуулийн 49.1-д заасны дагуу маргааныг арбитрын журмаар шийдвэрлэх тохиолдолд энэ хуулийн 47, 48 дугаар зүйл хамаарахгүй.

50 дугаар зүйл. Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

50.1. Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

50.2. Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

51 дүгээр зүйл. Хорооны албан хаагчийн хязгаарлагдмал хариуцлага

51.1. Хорооны албан хаагч энэ хууль, холбогдох бусад хууль болон Даатгалын журамд заасан үүргээ шударга бусаар хэрэгжүүлсэн буюу санаатайгаар хэрэгжүүлээгүй болох нь тогтоогдсоноос бусад тохиолдолд хариуцлага хүлээхгүй.

52 дугаар зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох

52.1.Энэ хуулийг 20... оны ... дүгээр сарын ...-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ГАРЫН ҮСЭГ